

A duális képzés első tapasztalatai Székesfehérváron

Pogátsnik Monika*, Holik Ildikó**

*Óbudai Egyetem, Alba Regia Műszaki Kar, Székesfehérvár, Magyarország

**Óbudai Egyetem, Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ, Budapest, Magyarország

pogatsnik.monika@amk.uni-obuda.hu, holik.ildiko@tmpk.uni-obuda.hu

Kulcsszavak: felsőoktatás, duális képzés, eredményesség

Kivonat — Empirikus kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy milyen jellegzetességekkel bír a duális képzés, mint sajátos képzési forma a felsőoktatásban a „hagyományos” képzéshez képest. Jelen tanulmányban a duális képzés első tapasztalatairól számolunk be a kutatás eredményei alapján. Magyarországon a duális képzési rendszer bevezetésének kereteit a 2014-ben módosított Nemzeti Felsőoktatási törvény határozta meg. A duális hallgatók a tanulmányi szakaszban együtt haladnak a nem duális évfolyamtársaikkal, azonban a vállalati időszak alatt speciális szakmai tudásra és gyakorlatban elsajátított munkatapasztalatra tesznek szert.

Abstract — This study is presenting an empirical research, which is about to compare the effectiveness of the students participating in the dual training and those who study the traditional way. This new model was introduced recently in the Hungarian higher education and is in focus of interest. The dual education students perform during the study period together with the normal full-time students in their higher education institute. During the corporate period the student gains a specific professional knowledge and practical working practice.

1. A DUÁLIS KÉPZÉSRŐL

Magyarországon a duális képzési rendszer német minta alapján került kialakításra. A Nemzeti felsőoktatási törvény 2014. évi módosítása [1] során került meghatározásra az új képzési forma helye és szerepe a felsőoktatásban.

A duális képzésben a hallgató a szorgalmi időszakot a nappali munkarendű hallgatókkal együtt teljesíti az adott felsőoktatási intézményben (felsőoktatási szakasz), majd gyakorlati

oktatásban vesz részt a felsőoktatási intézménnyel szerződésben álló vállalatnál (vállalati szakasz). A vállalati szakaszban specifikus szakmai gyakorlati ismeretekre és munkavégzési gyakorlatra tesz szert. [2]

A duális képzésben a szakmailag minősített vállalatoknál folyó gyakorlati képzések tantervi tartalmuknál, strukturájuknál és a vállalatoknál töltendő magas óraszámuknál, valamint a megszerzett munkatapasztalatnál fogva növelik a hallgatók szakmai

kompetenciáját és vállalati ismereteit. [3] Ezáltal olyan munkaerő kerül ki a felsőoktatásból, amely azonnal, több éves továbbképzés és további anyagi ráfordítás nélkül tud belépni a munka világába.

A duális képzési forma egyaránt kedvező lehet a hallgatók és a vállalatok számára. A hallgatók a többletterhelés mellett biztos gyakorlati tudásra tehetnek szert, amely könnyebbé teszi és meggyorsítja a képzés utáni elhelyezkedésüket, illetve a munkájukért kapott jövedelmet akár képzéseik finanszírozására is felhasználhatják. Fontos megjegyezni azonban, hogy a képzésben való részvételhez szükség van bizonyos fokú érettségre, nagymértékű motiváltságra, hiszen a munka és tanulás közötti összhangot nehéz megteremteni. A vállalatok számára ebben a képzési formában lehetővé válik munkaerő-igényük kielégítése, tudásuk átadása és az utánpótlás biztosítása. Az egyetemek ezzel egyidejűleg motiváltabb és eredményesebb hallgatókra számíthatnak.

A duális képzés egyik nemzetközi tapasztalata, hogy az itt végzett hallgatók sokkal gyorsabb előmenetelre számíthatnak, sőt magasabb fizetéssel és magasabb beosztásban helyezkednek el, mint a hagyományos egyetemi képzésben végzett hallgatók. [4]

2. A KUTATÁS CÉLJA, KÉRDÉSEI, MÓDSZEREI

Az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Karán 2015 szeptemberében 19 fő mérnök informatikus hallgató részvételével indult el pilot jelleggel a duális képzés. Jelen kutatás a képzés első évének tapasztalatait mutatja be.

Empirikus kutatásunk célja annak vizsgálata, hogy milyen jellegzetességekkel bír e sajátos képzési

forma a „hagyományos” képzéshez képest.

Kutatásunkban az alábbi kérdésekből indultunk ki:

- Milyen eredménnyel zárták a duális képzésben részt vevő hallgatók az első két félévüket?
- Milyen eltérések figyelhetők meg a duális képzésben részt vevő hallgatóknak és a nappali rendszerű képzés hallgatóinak tanulmányi eredményei között?
- Milyen tapasztalatokat szereztek a duális képzés hallgatói az első évben?

A kutatásban elsőként 252 első éves mérnök informatikus hallgató tanulmányi eredményeit vizsgáltunk, akik az Óbudai Egyetem székesfehérvári Alba Regia Műszaki Karán kezdték meg tanulmányukat a 2011/2012. tanév és a 2015/2016. tanév közötti 5 éves periódusban. Emellett kérdőíves kutatást végeztünk 40 első éves mérnök informatikus hallgató körében, akik közül 19-en vesznek részt duális képzésben. A duális képzésben részt vevő hallgatók nyitott kérdésekre is választ adtak, illetve fókuszcsoporthoz interjún is részt vettek, ezáltal még árnyaltabb képet kaphattunk a duális képzés első tapasztalatairól.

3. A KUTATÁS EREDMÉNYEI

A kutatás eredményei alapján megállapítottuk, hogy a duális képzésben részt vevő hallgatók eredményesebbek voltak az első és a második félévben is az évfolyamtársaiknál. Ez megfigyelhető volt a lemorzsolódás vonatkozásában, a megszerzett kreditek számában, illetve az elért kreditindexek és kapott érdemjegyek tekintetében.

A tanulmányi eredményesség vizsgálatához a 2015/2016. tanév I. és II. félévének Neptun-adatait vettük alapul.

A vizsgálatban részt vevő hallgatók megoszlását az 1. táblázat tartalmazza.

1. TÁBLÁZAT

A VIZSGÁLT MÉRNÖK INFORMATIKUS SZAKOS HALLGATÓK LÉTSZÁMA (N=252)

Beiratkozás éve	Nem duális képzésben részt vevő hallgatók (fő)	Duális képzésben részt vevő hallgatók (fő)
2011	70	0
2012	49	0
2013	37	0
2014	46	0
2015	31	19
Összesen	233	19

2. TÁBLÁZAT

A LEMORZSOLÓDÁS MÉRTÉKE AZ ELSŐ FÉLÉV UTÁN A NEM DUÁLIS KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ HALLGATÓK KÖRÉBEN (N=233)

Beiratkozás éve	Aktív hallgatók		Elbocsátott hallgatók (fő)		Passzív hallgatók (fő)		Lemorzsolódás összesen		N
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	
2011	49	70,00	2	2,86	19	27,14	21	30,00	70
2012	41	83,67	1	2,04	7	14,29	8	16,33	49
2013	34	91,89	0	0,00	3	8,11	3	8,11	37
2014	34	73,91	3	6,52	9	19,57	12	26,09	46
2015	25	80,65	2	6,45	4	12,90	6	19,35	31
Összesen	183	78,54	8	3,43	42	18,03	50	21,46	233

A mérnökképzésben jelentős problémaként merül fel, hogy az első évfolyamokon jelentős a lemorzsolódás. Emiatt elsőként azt vizsgáltuk, hogy van-e különbség a duális és a hagyományos képzés között a hallgatói lemorzsolódás tekintetében: mekkora volt a lemorzsolódás, vagyis hányan irakoztak be a következő félévre.

A két képzési forma között jelentős eltérés figyelhető meg ebben a tekintetben. A duális képzésben részt vevő 19 hallgató közül mindenki beiratkozott a 2. félévre. A nem duális évfolyamtársaiknál azonban a

lemorzsolódás aránya 19,35%, ami lényeges különbséget jelent. Az előző években szintén sok hallgató maradt ki a hagyományos képzésből: 8,11-30%-os volt a lemorzsolódás a 2. félév kezdetére. (2. táblázat)

A Neptun-rendszer adatai alapján megállapítottuk, hogy a kreditmutatókat tekintve a duális képzésben résztvevők lényegesen jobban teljesítettek, mint a hagyományos képzésben részt vevő hallgatók: a duális képzés hallgatói mindkét félévben több kreditet szereztek

és magasabb kreditindexet¹ értek el, mint a nem duális képzésben részt vevő társaik. (3. táblázat) A teljesített kreditek és a kreditindexek között igen szoros

összefüggés figyelhető meg (a Pearson-korreláció alapján $r=0,915$; $p=0,000$; $N=233$).

3. TÁBLÁZAT

A HALLGATÓK TELJESÍTMÉNYE AZ 1. ÉS 2. FÉLÉVBEN (N=252)

	1. félév teljesített kreditek átlaga	1. félév kredit-indexeinek átlaga	1. félév aktív hallgatók száma	2. félév teljesített kreditek átlaga	2. félév kredit-indexeinek átlaga	2. félév aktív hallgatók száma
Duális hallgató 2015/16	26,15	2,54	19	28,63	2,70	19
Nem duális hallgató 2015/16.	19,41	1,77	31	20,04	1,83	25
Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	19,71	1,90	233	21,04	2,23	183

A 4. táblázat azt mutatja, hogy a nem érdemjeggyel befejezett (aláírva, letiltva, megtagadva) tantárgyak aránya lényegesen alacsonyabb a duális képzésben részt vevő hallgatóknál, mint az évfolyamtársaiknál.

Ha együttesen megfigyeljük az érdemjegyet nem szerzők és az elégtelenek számát, akkor is kijelenthető, hogy jelentősen több az eredménytelenség az összes hallgató százalékában vizsgálva, mind az idei tanévet megfigyelve, mind az elmúlt 5 évet eredményeit elemezve a hagyományos képzésben tanulóknál.

Érdekes megvizsgálni, hogy mely tárgyak tekintetében a legmagasabb a sikertelenek aránya. Az elmúlt tanévben (2015/16) a fizika tantárgyban volt a legmagasabb a nem teljesített illetve elégtelen érdemjegy a duális hallgatók

körében (26,31%). A nem duális évfolyamtársaik esetében ez még rosszabb képet mutat, a hallgatók 51,61%-ának nem sikerült első nekifutásra legalább elégséges eredményt elérnie. Ha az elmúlt 5 évet nézzük, akkor is jelentős volt az eredménytelenség fizika tárgyból (38,15%), de ebben a periódusban vizsgálva nem került a 3 legeredménytelenebb tárgy közé. Kimutatható tehát fizika tantárgyból a hallgatók teljesítményének romlása az elmúlt 5 évben. A duális hallgatóknak a programozás 1. illetve 2. tantárgyak teljesítése okozta a fizika mellett a legnagyobb nehézséget. A nem duális hallgatók esetében pedig a fizikára épülő villamosságtan teljesítése volt a legnehezebb, olyannyira, hogy a nem duális hallgatók 64,0%-a nem teljesítette ezt a tárgyat 2016-ban, az elmúlt 5 évben

¹ A kreditindex a hallgatók teljesítményének mennyiségi és minőségi értékelésére szolgál. Kiszámítási módja nappali képzés esetén:

$Kreditindex = \frac{\sum(kreditpont \times érdemjegy)}{30}$

is jelentős ez az érték, az elmúlt 5 évben a hallgatók 55,19%-ának nem sikerült a villamosságtan tárgy teljesítése az első évfolyamon. A duális hallgatók közül a hagyományos képzésben részt vevő

hallgatókkal szemben villamosságtan tárgyból sokkal kevesebben voltak sikertelenek (15,79%), mely jelentős eltérés megvizsgálása további kutatás tárgya lehet.

4. TÁBLÁZAT

ELÉGTELEN ÉRDEMJEGYEK ÉS NEM ÉRDEMJEGGYEL ZÁRT TANTÁRGYAK (ALÁÍRVA, LETILTVA, MEGTAGADVA) AZ ELSŐ KÉT FÉLÉVBEN (% , A KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ HALLGATÓK ARÁNYA)

Tárgy neve	félév		nem teljesített %	elégtelen %	nem teljesített és elégtelen %
Analízis I.	1	Duális hallgató 2015/16	0,00	5,26	5,26
	1	Nem duális hallgató 2015/16.	25,81	9,68	35,48
	1	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	19,74	11,40	31,14
Bevezetés a számítástechnikába I.	1	Duális hallgató 2015/16	0,00	5,26	5,26
	1	Nem duális hallgató 2015/16.	16,13	9,68	25,81
	1	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	17,11	4,39	21,49
Informatikai rendszerek alapjai	1	Duális hallgató 2015/16	0,00	0,00	0,00
	1	Nem duális hallgató 2015/16.	3,23	3,23	6,45
	1	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	8,77	2,19	10,96
Fizika	1	Duális hallgató 2015/16	21,05	5,26	26,32
	1	Nem duális hallgató 2015/16.	48,39	3,23	51,61
	1	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	27,63	10,53	38,16
Közgazdaságtan I-II.	1	Duális hallgató 2015/16	0,00	10,53	10,53
	1	Nem duális hallgató 2015/16.	3,23	9,68	12,90
	1	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	10,96	5,70	16,67
Programozás I.	1	Duális hallgató 2015/16	5,26	15,79	21,05
	1	Nem duális hallgató 2015/16.	16,13	22,58	38,71

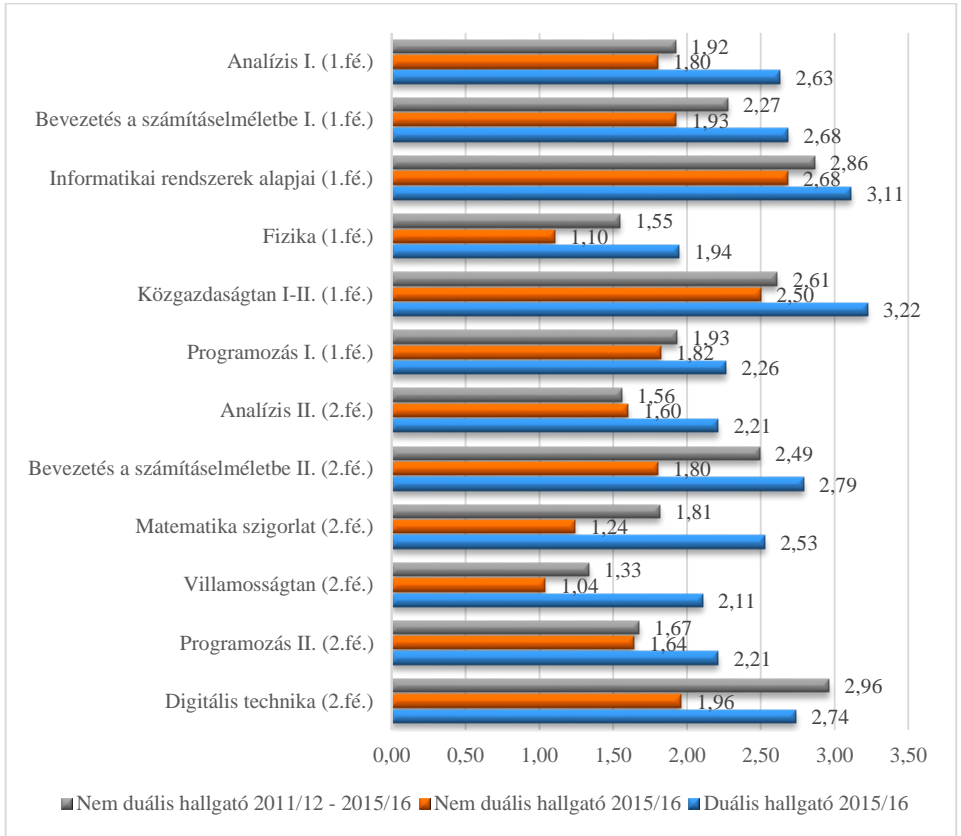
	1	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	24,12	9,65	33,77
Analízis II.	2	Duális hallgató 2015/16	5,26	5,26	10,53
	2	Nem duális hallgató 2015/16.	28,00	20,00	48,00
	2	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	40,98	7,65	48,63
Bevezetés a számításméletbe II.	2	Duális hallgató 2015/16	0,00	0,00	0,00
	2	Nem duális hallgató 2015/16.	24,00	0,00	24,00
	2	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	16,94	0,55	17,49
Matematika szigorlat	2	Duális hallgató 2015/16	10,53	5,26	15,79
	2	Nem duális hallgató 2015/16.	44,00	12,00	56,00
	2	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	38,80	3,28	42,08
Villamosságtan	2	Duális hallgató 2015/16	15,79	0,00	15,79
	2	Nem duális hallgató 2015/16.	64,00	0,00	64,00
	2	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	51,37	3,83	55,19
Programozás II.	2	Duális hallgató 2015/16	10,53	15,79	26,32
	2	Nem duális hallgató 2015/16.	32,00	16,00	48,00
	2	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	42,62	4,92	47,54
Digitális technika	2	Duális hallgató 2015/16	10,53	0,00	10,53
	2	Nem duális hallgató 2015/16.	28,00	0,00	28,00
	2	Nem duális hallgató 2011/12 – 2015/16.	20,22	0,55	20,77

A 2015/16. tanév első félévében a hatból öt tantárgyból szereztek több jeles érdemjegyet (a hallgatók létszámának arányában) a duális képzésben részt vevők, mint a hagyományos képzés hallgatói (csak Analízisből kaptak kevesebb jelest). Ha az elmúlt öt évet

tekintjük, akkor pedig négy tantárgyból született több jeles érdemjegy a duális képzésben (Analízisből és Bevezetés a számításméletbe tárgyából értek el kevesebb jelest).

1. ÁBRA

AZ ELSŐ ÉV SORÁN TELJESÍTETT TANTÁRGYAK EREDMÉNYEINEK ÁTLAGA,
A KAPOTT ÉRDEMJEGYEK ALAPJÁN²

A 2015/16. tanév második félévében a duális hallgatók a 6 tárgyból 4 esetben szereztek arányosan több jelest, mint a hagyományos képzésben tanuló évfolyamtársaik (Programozás 2. és Digitális technika tárgyakban szereztek több jelest a nem duális hallgatók). Ha az

elmúlt 5 évet vizsgáljuk, akkor elmondható, hogy több jeles érdemjegy született mind a hat második féléves tárgy tekintetében.

Megvizsgáltuk azt is, hogy tantárgyanként milyen átlagot értek el a hallgatók (1. ábra). (A nem teljesítők

² A nem teljesítők jegyét nulla értékkel számítottuk bele az átlagba.

jegyét nulla értékkel számítottuk bele az átlagba). Amennyiben a duális képzésben részt vevők eredményeit az évfolyamtársaikéhoz hasonlítjuk, megállapíthatjuk, hogy minden tantárgyból jobb eredményeket értek el. Az elmúlt 5 év eredményeit tekintve is megállapítható a duális hallgatók előnye mindkét félévben minden tantárgy esetében.

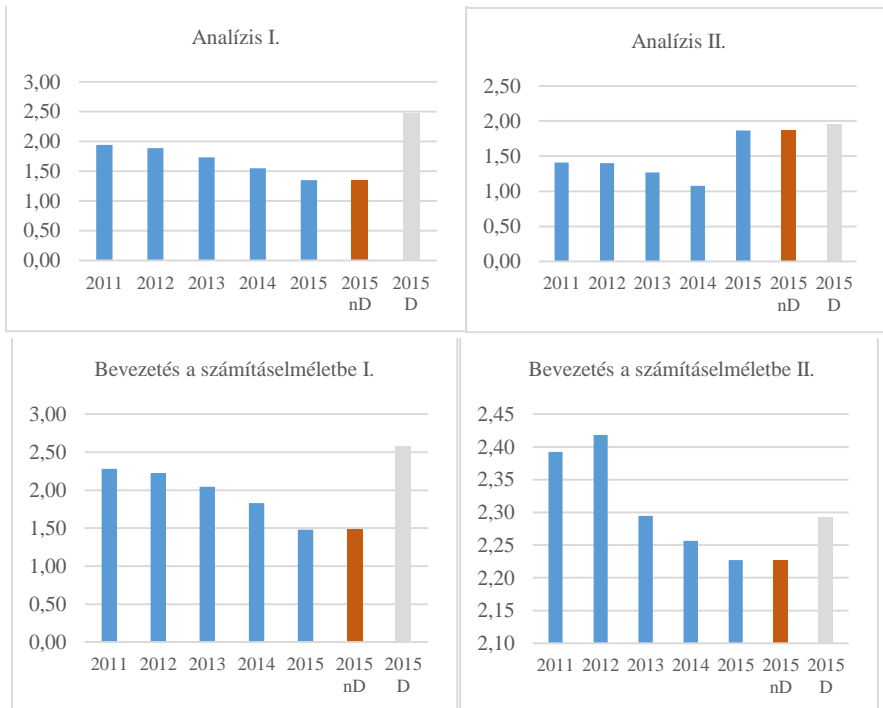
A három legeredményesebb tárgy mind a duális hallgatók tekintetében, mind a hagyományos képzésben résztvevők tekintetében (a legutóbbi egy évet, illetve a legutóbbi öt évet vizsgálva) a

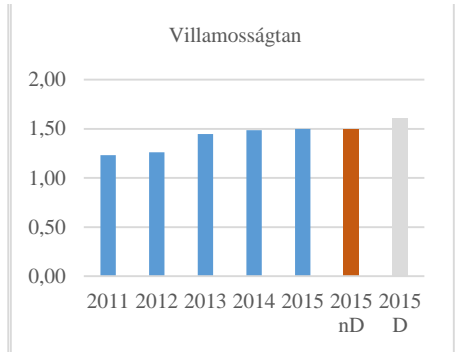
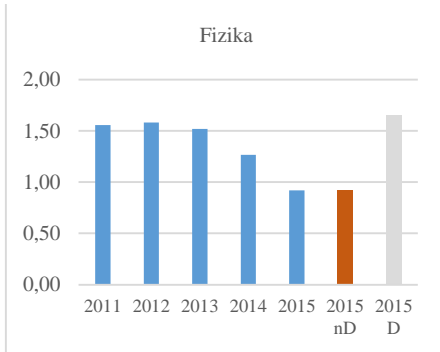
közgazdaságtan, az informatikai rendszerek alapjai és a bevezetés a számításméletbe.

Megvizsgáltuk az alapozó tárgyak közül a matematikai tantárgycsoport és a fizika illetve a villamosságán eredményeinek alakulását (2. ábra). Összességében elmondható, hogy az egyes tárgyakból folyamatosan romló teljesítmény mutatható ki (kivételet ez alól a villamosságán), de a duális hallgatók eredménye mindegyik vizsgált tárgy esetében kiemelkedik a hagyományos képzésben résztvevők eredményei közül.

2. ÁBRA

MATEMATIKA ÉS FIZIKA ALAPOZÓ TÁRGYAK EREDMÉNYEINEK ALAKULÁSA

4. AZ ELTÉRÉSEK LEHETSÉGES OKAI

A tanulmányi eredményességben kimutatható eltérés több okra is visszavezethető. A duális és a hagyományos képzésben részt vevő hallgatók (40 fő) körében végzett empirikus kutatásunk eredményei alapján megállapítottuk, hogy a duális képzés hallgatói pozitívabban viszonyulnak mind az elméleti, mind a gyakorlati képzéshez, illetve jobban szem előtt tartják a munkaerő-piaci igényeket, mint a „hagyományos” képzésben részt vevő hallgatók. A duális képzés hallgatói leendő mérnökként fontosabbnak tartják, hogy a képzés olyan kompetenciákat is fejlesszen, amelyekre szükségük lesz a munkájuk során, illetve a valós munkakörnyezetben szerzett tudást tartják a legfontosabbnak.

Több empirikus kutatás is felhívta a figyelmet arra, hogy a tanulási motiváció hatással van az iskolai osztályzatokra, ugyanakkor a megszerzett érdemjegyek is formálják a tanulók motivumait. [5] [6] Vagyis a tanulási motiváció [7] és az iskolai teljesítmény összefüggésben áll egymással [8], sőt a tanulási motiváció

jelentősége megkérdőjelezhetetlen a sikeres iskolai boldogulás szempontjából [9].

A belső motívumok [10] közül az érdeklődés a duális képzésben részt vevő hallgatóknál jelenik meg erősebben. További motiváló tényező számukra, ha látják annak gyakorlatban való használhatóságát. A külső motivációk közül a tanár személyisége meghatározó számukra, szívesebben tanulnak, ha a tanár jól magyaráz. A szülők elvárása, mint külső motiváció viszont számukra kevésbé fontos. Ezen kívül még két területen kevésbé motiváltak, mint a hagyományos képzésben részt vevő hallgatók: a későbbi pályafutás, illetve a tananyag szóról szóra történő elsajátítása nem motiválja őket olyan mértékben, mint az évfolyamtársaikat.

5. A HALLGATÓK TAPASZTALATAI AZ ELSŐ TANÉVRŐL

A duális képzésben részt vevő hallgatók már az első félévben is számos tapasztalatra tettek szert. A kérdőíves kutatásunk nyitott kérdéseire adott válaszok közül az alábbiakban azokat

emeljük ki, amelyek a tanulmányi eredményességükkel, illetve a duális képzés speciális időbeosztásával kapcsolatosak. A duális képzés hallgatói a szorgalmi időszakot a nappali munkarendű hallgatókkal együtt teljesítik az egyetemen, ezt követően vesznek részt gyakorlati oktatásban az adott vállalatnál. A hallgatók azt hangsúlyozták, hogy „érdemes a szorgalmi időszakban tanulni, mert a vizsgaidőszak nehezen kivitelezhető”. Pozitívan értékelték azt, hogy tapasztalatokat szereztek és az egyetemen tanult elméleti ismereteket a gyakorlatban tudták alkalmazni. A 19-ből egy hallgató jelezte, hogy a jók mellett rossz tapasztalatokat is szerzett.

A hallgatók számára elsősorban a vizsgaidőszak okozott nehézséget, amikor „eléggé megterhelő volt a tanulás és a munka egyszerre”. Megemlítették továbbá a hallgatók az alapismeretek hiányát, az időbeosztást, illetve azt, hogy egyszerre túl sok volt az új információ. A 19-ből ötven írták, hogy nem voltak nehézségeik az 1. félévben.

A hallgatók azt is kiemelték, hogy milyen előnyeit érzik a duális képzésnek a hagyományos képzéshez képest: „A gyakorlati részek miatt még inkább beleláthatok az informatika világába, megismerhetem a „dolgozó ember” életét is, emellett releváns szakmai gyakorlatot szerzek”. „Szakmai tapasztalat szempontjából sokkal előnyösebb”. „Látom élőben egy vállalat működését, nem csak papíron olvasom/tanulom”. „Ösztöndíjat kapunk és remélhetőleg könnyebben szerzünk majd állást friss diplomásként a hagyományos képzésben résztvevőknél”.

A második gyakorlati periódusban már a korábbi tapasztalatok birtokában, egy jól ismert terepre érkeztek a vállalatukhoz a duális hallgatók. A vállalati mentorokkal

és a duális hallgatókkal készített interjúk esetében egy kivétellel mind a vállalati megkérdezettek, mind a hallgatók elégedettek voltak. A vállalati mentorok kiemelték a hallgatók igyekezetét, gyakorlatiasságát, nyitottságát, érdeklődését. Az egy kivétel esetében éppen ezt hiányolta a vállalati mentor, valamint az első félév során nyújtott tanulmányi eredmények sem okoztak elégedettséget. Érdekes módon ezen egy kivételtől eltekintve, még a tanulmányaikban gyengébb teljesítményt nyújtó hallgatóknak is elégedett volt a mentoruk a gyakorlaton nyújtott teljesítményükkel és hozzáállásukkal. A hallgatók kiemelték, hogy ebben a félévben már lehetőségük nyílik vállalati projekteken részt venni. „Jó tapasztalni, hogy az elméletben tanultakat miként lehet a gyakorlatban alkalmazni.” Sok esetben már a következő félév tárgyaival kapcsolatosan is előre érdeklődtek a hallgatók, hisz az első év túlsúlyban alapozó tárgyait követően a második félév már többségében szakmai tárgyakat tartalmaz, mely témakörökkel már a vállalati gyakorlat során találkoztak. Érdekes lesz éppen ezért a kutatást a következő félévben is folytatni, ahol majd felmérhető, hogy a gyakorlatban előzetesen megszerzett tapasztalat az egyes szakmai területeken milyen előnyt biztosít a duális képzésben részt vevő hallgatóknak.

6. ÖSSZEZÉS

Kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy milyen jellegzetességekkel bír a duális képzési forma a „hagyományos” képzéshez képest. Vizsgáltuk, hogy milyen eltérések figyelhetők meg a duális képzésben részt vevő hallgatóknak és a nappali rendszerű képzés hallgatóinak

tanulmányi eredményei között, illetve kerestük ezen eltérések lehetséges okait.

Az Óbudai Egyetem székesfehérvári Alba Regia Műszaki Karának azon 252 első éves mérnök informatikus hallgatójának tanulmányi eredményeit vizsgáltunk, akik a 2011/2012. tanév I. félévé és a 2015/2016. tanév I. félévé között kezdték meg tanulmányukat.

A Neptun-rendszer adatai alapján megállapítottuk, hogy míg a duális képzésben résztvevőknél nem figyelhető meg lemorzsolódás, addig a hagyományos képzésben ez az arány viszonylag magas.

A kreditmutatók tekintetében a duális képzésben résztvevők lényegesen jobban teljesítettek, mint a hagyományos képzésben részt vevő hallgatók. Ez egyaránt megfigyelhető a megszerzett kreditek számában, illetve az elért kreditindexek tekintetében is. Továbbá a nem érdemjeggyel befejezett (aláírva, letiltva, megtagadva) tantárgyak aránya lényegesen alacsonyabb a duális képzésben részt vevő hallgatóknál, mint az évfolyamtársaiknál. Az egyes tantárgyaknál elért eredményeket tekintve: a 2015/2016. tanév mindkét félévében a duális képzésben részt vevők jobb eredményeket értek el, mint a hagyományos képzésben részt vevők.

A kutatás eredményei rámutattak a duális képzés első tapasztalataira: a pozitívumokra és a nehézségekre is.

Az eredmények hozzájárulnak ahhoz, hogy jobban megismerjük a duális képzés sajátosságait és értékeljük a bevezetésének első tapasztalatait.

IRODALOM

- [1.] 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100204.TV (a letöltés időpontja: 2016. 01. 26.)
- [2.] Tóth Péter (szerk. 2015): A vállalati mentorképzés elméleti alapjai. Óbudai Egyetem, Budapest
- [3.] Simonics István (2015): Oktatásszervezés, gyakorlattervezés- és vezetés. In: Tóth Péter (szerk.): A vállalati mentorképzés elméleti alapjai. Budapest: Óbudai Egyetem, 53-73.
- [4.] Göhringer, A. (2002). "University of Cooperative Education – Karlsruhe: The Dual System of Higher Education in Germany." Asia-Pacific Journal of Cooperative Education (3) 2. 53–58.
- [5.] Csapó Benő (2002): Az iskolai tudás felszíni rétegei: mit tükröznek az osztályzatok? In: Csapó Benő (szerk.): Az iskolai tudás. Osiris Kiadó, Budapest
- [6.] Józsa Krisztián (2002): Tanulási motiváció és humán műveltség. In: Csapó Benő (szerk.): Az iskolai műveltség. Osiris Kiadó, Budapest
- [7.] Tóth Péter (2012): Egyéni különbségek szerepe a tanulásban. Tanulási stratégiák. DSGI Kiadó, Székesfehérvár. 51-55.
- [8.] Ceglédi Erzsébet – Máth János (2013): Az iskolai teljesítményt befolyásoló tényezők vizsgálata. Alkalmazott Pszichológia, 13 (4), 23-46.
- [9.] Józsa Krisztián (2007): Az elsajátítási motiváció. Műszaki Kiadó, Budapest
- [10.] Engler Ágnes (2013): Tanulási döntések és tanulási motívumok regionális vizsgálatok alapján. Educatio, 22 (1), 81-89.